ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่น
ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมประเพณี
ภูมิปัญญาท้องถิ่นในตำบลไทรทอง

งานการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง
อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำนำ

ปราชญ์ชาวบ้านหรือนักคิดท้องถิ่น หรือครูภูมิปัญญาไทยแล้วแต่จะเรียกกัน จะมีมากมายในหลายด้าน แล้วแต่งานที่ท่านปฏิบัติจนบังเกิดผล เป็นผู้ที่มีวิถีชีวิตที่ผูกพันกับธรรมชาติ มีความคิดเข้าระบบชอบค้นหาความจริง ช่างสังเกตและนำสิ่งที่พบเห็นมาเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง สามารถสรุปเป็นบทเรียนได้

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นฐานข้อมูลการดำเนินงานและการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น การบำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามในตำบลไทรทอง อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ให้คงอยู่ในท้องถิ่น และสืบสานแก่คนรุ่นหลังต่อไป

งานการศึกษา สำนักปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง

บทที่ 1
บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราชการ 2560 มาตรา 57 รัฐต้อง (1) อนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะ สำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย ภูมิปัญญาไทยมีความสำคัญ อย่างยิ่ง ช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นมั่นคงสร้างความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรีเกียรติภูมิ แก่คนไทย สามารถปรับ ประยุกต์ หลักธรรมคำสอนทางศาสนาใช้กับชีวิตได้อย่างเหมาะสมสร้างความสมดุลระหว่างคนกับสังคม และธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน ช่วยเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิถีชีวิตของคนไทยให้เหมาะสมได้ตามยุค

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดขึ้นได้เองและนำมาใช้ในการแก้ปัญหา เป็นเทคนิควิธี เป็นองค์ความรู้ของชาวบ้าน ทั้งทางกว้างและทางลึกที่ชาวบ้านคิดเอง ทำเอง โดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหาการดำเนินชีวิตในท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม กับยุคสมัยความเหมือนกันของภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ เป็นองค์ความรู้ และเทคนิคที่น ามาใช้ในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ซึ่งได้สืบทอดและเชื่อมโยงมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

ความเหมือนกันระหว่างผู้ทรงภูมิปัญญาไทยกับปราชญ์ชาวบ้านคือ บทบาทและภารกิจในการนำภูมิปัญญาไปใช้แก้ปัญหา และการถ่ายทอดเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงจากอดีตถึงปัจจุบัน ส่วนความแตกต่างกันนั้นขึ้นอยู่กับระดับภูมิปัญญาที่จะนำไปแก้ปัญหาและถ่าย ทอดกล่าวคือ ผู้ทรงภูมิปัญญาไทยย่อมมีความสามารถหรือภารกิจในการนำภูมิปัญญาระดับชาติไป แก้ปัญหา หรือถ่ายทอด หรือผลิตผลงานใหม่ๆ ที่มีคุณค่าต่อประเทศชาติโดยส่วนรวม ส่วนปราชญ์ชาวบ้านมีความสามารถหรือภารกิจในการนำภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นไปแก้ปัญหาหรือถ่ายทอดในท้องถิ่นอย่างไรก็ตาม ภูมิปัญญาไทย และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ย่อมมีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกัน เพราะภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นถือว่าเป็นฐานหลักแห่งภูมิปัญญาไทยเปรียบ เหมือนฐานเจดีย์

งานการศึกษา สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง ได้เล็งเห็นความสำคัญของปราชญ์ชาวบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงได้ทำการสำรวจฐานข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือปราชญ์ท้องถิ่น เพื่อให้ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่นเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนในการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ตำบลไทรทอง อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ต่อไป

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

1. ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือชุมชนหรือตำบล

ตำบลไทรทองมีประวัติความเป็นมาโดยตำบลไทรทองได้แยกออกมาจากตำบลชัยบุรี เมื่อประมาณ 18 ปี มาแล้ว ตามประวัติเล่าสืบกันมาว่า “ไทรทอง” เมื่อก่อนเป็นหมู่บ้านเรียกว่า บ้านสองแพรก ในหมู่บ้านมีต้นไทรใหญ่อยู่ต้นหนึ่งมีกิ่งใหญ่สองกิ่ง ต่อมาได้มีหญิงสาวสองคนเดินทางมาและได้หยุดพักบริเวณใต้ต้นไทรใหญ่นั้น และได้นอนหลับและผันว่ามีชายชรามาบอกให้ขุดทองใต้ต้นไทรนั้น และเมื่อหญิงสาวตื่นขึ้นมาก็ได้ขุดทองใต้ต้นไทรนั้น ปรากฏว่าได้พบทองฝังอยู่ใต้ต้นไทรนั้นจริง เมื่อข่าวรู้ถึงชาวบ้านในละแวกนั้น จึงทำให้มีการแยกออกมาจากตำบลชัยบุรีมาตั้งเป็นตำบลใหม่ ได้ชื่อว่า ตำบลไทรทอง เป็นชุมชนพื้นบ้านตั้งแต่ดั้งเดิมมาจนถึงปัจจุบันนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 1 บ้านบางปาน ตำบลไทรทอง อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอชัยบุรี และทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีระยะทางอยู่ห่างจากจังหวัดสุราษฎร์ธานีประมาณ 120 กิโลเมตร และตั้งอยู่ห่างจากอำเภอชัยบุรีประมาณ 9 กิโลเมตร มีถนนหลวงหมายเลข 4037 ผ่านหน้าองค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง เป็นถนนสายเดียวที่ใช้เดินทางไปอำเภอชัยบุรี และอำเภอพระแสง ซึ่งอยู่ทางทิศเหนือของตำบลส่วนทางทิศใต้ของตำบลก็จะใช้ถนนสายนี้เดินทางไปจังหวัดกระบี่ องค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง มีอาณาเขตบริเวณติดต่อพื้นที่ต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ มีอาณาเขตติดต่อกับ ตำบลชัยบุรี อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีแนวเขตเริ่มต้นที่บริเวณพิกัด M K 938337 ที่สันเขาพนมเบ็ญจา (เขายิงหมี) ไปทางทิศตะวันออก ตามแนวกึ่งกลางลำคลองพังกลางถึงบริเวณพิกัด N K 023318 ระยะทางประมาณ 9 กิโลเมตร ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ถึงบริเวณพิกัด N K 039291 ระยะทางประมาณ 3 กิโลเมตร ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือถึงประมาณพิกัด N K 046298 ระยะทางประมาณ 1 กิโลเมตร ตรงไปทางทิศตะวันออกเป็นแนวตรง ผ่านเขาเพร็ง (เขาหัด) ถึงบริเวณพิกัด N K 135290 ไปสิ้นสุดที่ช่องเขาบางเขียน (บางเคียน) ที่บริเวณพิกัด N K 220300 ระยะทางประมาณ 19 กิโลเมตร เป็นจุดสิ้นสุด รวมระยะทางด้านทิศเหนือประมาณ 32 กิโลเมตร

ทิศตะวันออก มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลสินเจริญ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากช่องเขาบางเขียน (บางเคียน) ที่บริเวณพิกัด N K 220300 ไปทางทิศใต้ ตามแนวสันเขาปละ เขาท่อม สิ้นสุดที่ช่องเขาท่อมที่บริเวณพิกัด N K 228245 เป็นจุดสิ้นสุด รวมระยะทางด้านทิศตะวันออกประมาณ 6 กิโลเมตร

ทิศใต้ มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลเขาดิน ตำบลหน้าเขา อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากช่องเขาท่อมที่บริเวณ N K 228245 ตรงไปทางทิศตะวันตก ถึงบริเวณพิกัด N K 184249 ระยะทางประมาณ 4.5 กิโลเมตร วกลงตามแนวคลองโอ่ง ถึงบริเวณพิกัด N K 161239 ระยะทางประมาณ 2.5 กิโลเมตร แล้วตรงไปทางทิศตะวันตก ถึงปากคลองโอ่งที่บริเวณพิกัด N K 085243 ระยะทางประมาณ 7.5 กิโลเมตร ไปทางทิศตะวันตกตาแนวคลองไทรห้อยสายนอก ถึงบ้านไทรห้อยที่บริเวณพิกัด N K 030250 ระยะทางประมาณ 5.5 กิโลเมตร ตรงไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ไปสิ้นสุดที่ห้วยแม่หมูที่บริเวณพิกัด M K 945310 ระยะทางประมาณ 8 กิโลเมตร เป็นจุดสิ้นสุด รวมระยะทางทิศใต้ประมาร 28 กิโลเมตร

ทิศตะวันตก มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลหน้าเขา อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากห้วยแม่หมู บริเวณพิกัด M K 945310 ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ตามแนวเทือกเขาพนมเบ็ญจา (เขายิงหมี) ไปตามแนวเขตแบ่งระหว่างจังหวัดกระบี่ กับจังหวัดสุราษฎร์ธานี ไปสิ้นสุดที่แนวเขตตำบลชัยบุรีที่บริเวณพิกัด M K 938337 เป็นจุดสิ้นสุด รวมระยะทางด้านทิศตะวันตกประมาณ 5 กิโลเมตร (ที่มา : ประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 17 ธันวาคม 2540 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 114 ตอนพิเศษ 117 ง หน้า 173 - 175) มีเนื้อที่ ตำบลไทรทองมีเนื้อที่ทั้งสิ้น 65,000 ไร่ หรือประมาณ 104 ตารางกิโลเมตร

2. ด้านการเมือง/การปกครอง

2.1 เขตการปกครอง

จำนวนหมู่บ้านในเขตตำบลไทรทอง อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีทั้งหมด 8 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 1	บ้านบางปาน	มีเนื้อที่โดยประมาณ 10,107 ไร่
หมู่ที่ 2	บ้านสองแพรก	มีเนื้อที่โดยประมาณ 6,446 ไร่
หมู่ที่ 3	บ้านไทรงาม	มีเนื้อที่โดยประมาณ 2,852 ไร่
หมู่ที่ 4	บ้านควนสระ	มีเนื้อที่โดยประมาณ 7,591 ไร่
หมู่ที่ 5	บ้านควนสินชัย	มีเนื้อที่โดยประมาณ 17,334 ไร่
หมู่ที่ 6	บ้านสองแพรกใหม่	มีเนื้อที่โดยประมาณ 8,854 ไร่
หมู่ที่ 7	บ้านคลองเพร็ง	มีเนื้อที่โดยประมาณ 4,284 ไร่
หมู่ที่ 8	บ้านสระแก้ว	มีเนื้อที่โดยประมาณ 7,532 ไร่

ที่มา : งานจัดเก็บรายได้ กองคลัง อบต.ไทรทอง ข้อมูล ณ วันที่ 14 มี.ค. 59

หมายเหตุ เนื้อที่เป็นที่ดิน สปก4-01 จำนวน 26,328 จำนวน 1,945 แปลง จำนวน 1,456 ราย ข้อมูล ณ วันที่ 31 ส.ค. 58

2.2 การเลือกตั้ง

ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง ประกอบด้วย

1. นายอุทัย ศรีน้อย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง
2. นายประเสริฐ ช่วยบำรุง รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง
3. นายสมนึก อินเอียด รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง
4. นายสุวิทย์ สุดดวง เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง

ฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง ประกอบด้วย

1. นายจรัญ อินสุวรรณ์ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง หมู่ที่ 7
2. นายอุทัย มณีมัย รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง หมู่ที่ 8
3. นายพิทักษ์ สุวรรณธนะ เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง ปลัด อบต.ไทรทอง
4. นายนพดล พรหมกุล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง หมู่ที่ 1
5. นายเอกชัย ศรีจันทร์เพชร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง หมู่ที่ 2

6. นายสุรินทร์ ฉวางพันธ์ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง หมู่ที่ 3
7. นายจรูญ จิตคงสง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง หมู่ที่ 4
8. นายวัชรินทร์ นาคพิน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง หมู่ที่ 5
9. นายวรวุฒิ เอียดเวียงสระ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง หมู่ที่ 6

3. ประชากร

3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

ประชากรทั้งสิ้น 7,214 คน แยกเป็นชาย 3,670 คน หญิง 3,544 คน มีความหนาแน่น 69 คน / ตารางกิโลเมตร จำนวนครัวเรือน 2,748 ครัวเรือน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร(คน)		ประชากรรวม (คน)	ครัวเรือน (หลัง)
		ชาย	หญิง		
1.	บ้านบางปาน	499	528	1,027	432
2.	บ้านสองแพรก	657	669	1,326	513
3.	บ้านไทรงาม	193	194	387	140
4.	บ้านควนสระ	602	550	1,152	379
5.	บ้านควนสินชัย	847	799	1,646	830
6.	บ้านสองแพรกใหม่	252	282	534	193
7.	บ้านคลองเพร็ง	382	369	751	243
8.	บ้านสระแก้ว	390	358	748	272
รวม		3,822	3,749	7,571	3,002

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน อำเภอชัยบุรี ข้อมูล ณ เดือนตุลาคม พ.ศ. 2561

3.2 ช่วงอายุและจำนวนประชากร

ช่วงอายุ										รวม	หมายเหตุ	
แรกเกิด		1-6 ปี		7-25 ปี		26-60 ปี		61 ปีขึ้นไป				
ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง			
49	49	325	314	1,067	1,056	1,939	1,775	296	337	7,207		

ที่มา : รพ.สต.ไทรทอง ข้อมูล ณ ตุลาคม 2558

4. สภาพทางสังคม

4.1 การศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา	
ที่	ชื่อโรงเรียน
1.	โรงเรียนบ้านบางปาน
2.	โรงเรียนวัดสองแพรก
3.	โรงเรียนบ้านควนสระ
4.	โรงเรียนบ้านควนสินชัย
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนเกณฑ์	
1.	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดสองแพรก
2.	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กถ้ำหอมวิปัสสนา
3.	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านควนสินชัย
4.	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคลองเพร็ง

ที่มา : สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง

4.2 สาธารณสุข

- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลไทรทอง 1 แห่ง
- ร้านขายยาแผนปัจจุบัน 3 แห่ง

4.3 อาชญากรรม

พื้นที่ตำบลไทรทอง มีปัญหาอาชญากรรมค่อนข้างน้อยหรือแทบจะไม่มีเลย

4.4 ยาเสพติด

ปัญหายาเสพติดยังคงระบาดในทุกหมู่บ้านในพื้นที่ตำบลไทรทอง ทั้ง 8 หมู่บ้านส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มเสี่ยงและเป็นกลุ่มที่ใช้สารเสพติด ซึ่งสารเสพติดที่พบมากที่สุดจะเป็นน้ำกระท่อม

4.5 การสังคมสงเคราะห์

องค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง ได้ให้การช่วยเหลือและสนับสนุนคนในชุมชนที่ยากไร้ และมีฐานะยากจนอีกทั้งผู้ที่ประสบภัยต่าง ๆ

5. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

5.1 การนับถือศาสนา

ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธและมีองค์กรทางศาสนาดังนี้

๑. วัดสองแพรก ตั้งอยู่ หมู่ที่ 2 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี

๒. วัดถ้ำหอมธรรมาราม ตั้งอยู่ หมู่ที่ 4 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี

๓. สำนักสงฆ์ป่าชุมชนบ้านสระแก้ว ตั้งอยู่ หมู่ที่ 8 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี

๔. สำนักสงฆ์บ้านควนสินชัย ตั้งอยู่ หมู่ที่ 5 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี

5.2 ประเพณี วัฒนธรรม และงานประจำปี

5.2.1 ประเพณีรดน้ำดำหัวในช่วงเทศกาลสงกรานต์

สงกรานต์ เป็นคาในภาษา สันสกฤต ที่หมายถึง การเคลื่อนย้าย โดยเป็นการอุปมาถึงการเคลื่อนย้ายการประทับในจักรราศี หรือการเคลื่อนเข้าสู่ปีใหม่ตามความเชื่อของไทยและบางประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเพณีสงกรานต์นั้นมีสืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณคู่กับตรุษ จึงมักเรียกรวมกันว่า **ประเพณีตรุษสงกรานต์** หมายถึง การส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ เดิมทีวันที่จัดสงกรานต์นี้นั้นจะมีการคานวณทางดาราศาสตร์ แต่ในปัจจุบันได้มีการกำหนดวันที่แน่นอน คือ ตั้งแต่ 13 – 15 เมษายน แต่เดิม วันขึ้นปีใหม่ไทย คือ วันเริ่มปีปฏิทินของไทยจนถึงพ.ศ. 2431 และได้มีการเปลี่ยนแปลงมาเป็นวันที่ 1 เมษายน เป็นวันขึ้นปีใหม่จนถึง พ.ศ. 2483

5.2.2 ประเพณีวันลอยกระทง

วันลอยกระทง เป็นวันสาคัญทางศาสนาฮินดูวันหนึ่งของไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 ตามปฏิทินจันทรคติไทย ตามปฏิทินจันทรคติล้านนา มักจะตกอยู่ในราวเดือนพฤศจิกายน ตามปฏิทินสุริยคติ บางปีเทศกาลลอยกระทงจะตรงกับเดือนตุลาคม ประเพณีนี้กาหนดขึ้นเพื่อเป็นการสะเดาะเคราะห์และขอขมาต่อพระแม่คงคา

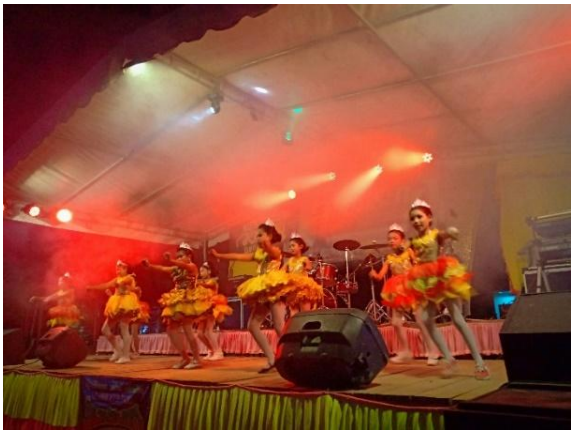

5.2.3 ประเพณีวันสารทเดือนสิบ

ชาวภาคใต้ทั่วไปเรียกว่า "วันชิงเปรต” หรือ "ประเพณีชิงเปรต” แต่ทางภาคกลางเรียกว่า "วันสารท”หรือ "ประเพณีวันสารทไทย” เป็นการทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่เปตชนหรือบิดามารดา ปู่ย่า ตายาย ที่ล่วงลับไปแล้วตามคติความเชื่อของชาวบ้านทั่วไป โดยการทำบุญบริจาคทานถวายพระภิกษุสงฆ์ เป็นการอุทิศส่วนกุศลให้กับผู้ตาย กำหนดเวลาทำบุญเดือนสิบ ไว้ ๒ ครั้ง คือ วันแรม ๑ ค่ำ เดือนสิบ และวันแรม ๑๕ ค่ำ เดือนสิบ ชาวบ้านมีความเชื่อกันว่าวันแรม ๑ ค่ำ เป็นวันที่ยมบาลปล่อยให้เปตชนขึ้นมาเยี่ยมลูกหลานในเมืองมนุษย์ บุตรหลานจะเป็นผู้ทำบุญเลี้ยงต้อนรับครั้งหนึ่ง เรียกว่า "ทำบุญเดือนสิบ แรก” เมื่อถึงวันแรม ๑๕ ค่ำ เป็นวันที่เปตชนจะต้องกลับยมโลก บุตรหลานจะทำบุญเลี้ยงส่งอีกครั้งหนึ่ง พร้อมกับส่งสิ่งของให้นำติดตัวกลับไปด้วย เช่น ขนมที่เก็บกินได้นาน ๆ หอม กระเทียม เป็นต้น การเตรียมสิ่งของทำบุญเดือนสิบของคนจังหวัดสุราษฎร์ธานี ก่อนถึงวันทำบุญเดือนสิบ จะเตรียมทำขนมที่จะนำไปวัดและแจกจ่ายแก่คนเฒ่าคนแก่ ญาติมิตร มี ๑. ขนมลามีความหมายใช้แทนเสื้อผ้าที่ใช้อุทิศให้เปตชน ๒. ขนมขนมเจาะหู มีความหมายใช้แทนเงินทอง ๓. ขนมบ้า มีความหมายแทนเงินเหรียญเพราะมีลักษณะเป็นแผ่นกลมคล้ายเงินเหรียญ ๔. ขนมเทียน มีความหมายใช้แทนหมอน นอกจากนี้ยังมีข้าวสาร กะปิ น้ำตาล พริก กระเทียม ปลาเค็ม เป็นต้น การทำบุญเดือนสิบของชาวตำบลไทรทอง จะจัดที่วัดในพื้นที่ตำบลไทรทอง ทุกแห่ง เป็นประจำทุกปี

การเตรียมการสำหรับประเพณีสารทเดือนสิบ เริ่มขึ้นในวันแรม 13 ค่ำ เดือน 10 วันนี้ เรียกว่า "วันจ่าย" เป็นวันที่เตรียมหม.รับ และจัดหม.รับ คือการเตรียมสิ่งของต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดหม.รับ เมื่อได้ของตามที่ต้องการแล้วก็เตรียมจัดหม.รับรับการจัดหม.รับแต่เดิมใช้กระบุงเตี้ย ๆ ขนาดเล็กหรือใหญ่ก็ได้ แต่ภายหลังใช้ภาชนะได้หลายชนิด เช่น กระจาด ถาด กะละมัง ถัง หรือ กระเชอ สำหรับสิ่งของการจัดหม.รับ ชั้นแรกใส่ข้าวสารรองกระบุงแล้วใส่หอม กระเทียม พริก เกลือ กะปิ น้ำตาล และเครื่องปรุงอาหารคาว หวาน ที่เก็บไว้ได้นาน ๆ เช่น มะพร้าว ฟัก มัน กล้วย (ที่ยังไม่สุก) อ้อย ข้าวโพด ข่า ตะไคร้ ขมิ้น และพืชผักอื่น ๆ นอกจากนั้นก็ใส่ของใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น น้ำมันมะพร้าว น้ำมันก๊าดไต้ ไม้ขีดไฟ หม้อ กะทะ ถ้วยชาม เข็ม ด้าย เครื่องเชี่ยนหมาก ได้แก่ หมาก พลู ปูน กานพลู การบูน พิมเสน สีเสียด ยาเส้น บุหรี่ ยาสามัญประจำบ้าน ธูปเทียน แล้วใส่สิ่งอันเป็นหัวใจอันสำคัญของหม.รับ

คือขนม 5 อย่างมี ดังนี้

1. ขนมลา เป็นสัญลักษณ์แทนแพรพรรณเครื่องนุ่งห่ม
2. ขนมพอง เป็นสัญลักษณ์แทนแพสำหรับบุรพชน ใช้ล่องข้ามห้วงมหรรณพ
3. ขนมบ้า เป็นสัญลักษณ์แทนสะบ้า สำหรับบุรพชนจะได้ใช้เล่นสะบ้า ในวันสงกรานต์
4. ขนมกง (ขนมไข่ปลา) เป็นสัญลักษณ์แทนเครื่องประดับ
5. ขนมดีซำ เป็นสัญลักษณ์แทนเงินเบี้ย สำหรับใช้สอย

หม.รับ

การประกอบพิธี

1. การยกหม.รับ การนำหม.รับที่จัดเตรียมไว้ในวันแรม 13 ค่ำ ไปทำบุญอุทิศส่วนกุศลที่วัด เรียกว่า "วันยกหม.รับ" การยกหม.รับไปวัดจะจัดเป็นขบวนแห่ อาจเป็นขบวนเล็กหรือใหญ่ก็แล้วแต่ ขนาดของหม.รับและจำนวนคนที่ร่วมกันจัดหม.รับ คือ อาจจะมี 3 - 4 คน หรือ 10 - 20 คน หรือ 100 คน ถ้าเป็นหม.รับใหญ่ ก็จะมีขบวนแห่ใหญ่โต ผู้ร่วมขบวนก็จะแต่งตัวสวยงาม หรืออาจแต่งเป็น "เปรต" แล้วแต่ความคิดของผู้ร่วมขบวนแห่

2. การตั้งเปรต เมื่อยกหม.รับและถวายภัตตาหารพระภิกษุสงฆ์แล้ว ก็จะมีการ "ตั้งเปรต" โดยการนำเอาขนมส่วนหนึ่งไปวางไว้ในที่ต่าง ๆ ตรงทางเข้าวัด ริมกำแพงวัด หรือตามโคนต้นไม้เพื่อแผ่ส่วนกุศลแก่ผู้ล่วงลับไปที่ไม่มีญาติ หรือญาติไม่ได้มาร่วมทำบุญด้วย ส่วนการตั้งเปรตในระยะหลังได้มีการสร้างร้านสูงพอสมควรเรียกว่า" หลาเปรต" หรือ "ศาลเปรต" แล้วนำขนมไปวางไว้บนร้านนั้น นำสายสิญจน์ที่พระสงฆ์จับเพื่อสวดบังสุกุลมาผูกไว้กับหลาเปรต เพื่อแผ่ส่วนบุญกุศลไปยังผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว ต่อจากนั้นเป็นช่วงเวลาที่เรียกว่า "ชิงเปรต" คนเฒ่าแก่หนุ่มสาวและเด็ก ๆ ก็จะกรูกันเข้าไปแย่งขนมที่ตั้งเปรต เชื่อที่ว่าของที่เหลือจากการเซ่นไหว้ ใครได้ไปกินก็จะได้กุศลแรง เป็นสิริมงคลแก่ตนเองและครอบครัว

3. การฉลองหม.รับและการบังสุกุล กระทำกันในวันแรม 15 ค่ำ ซึ่งเป็นวันสารท มีการทำบุญเพื่อเป็นการฉลองหม.รับ เรียกว่า "วันฉลองหม.รับ" นอกจากนี้มีการทำบุญเลี้ยงพระและการบังสุกุล เพื่ออุทิศส่วนกุศลแก่บรรพบุรุษและญาติพี่น้องกลับไปเมืองนรก หากมิได้จัดหม.รับหรือทำบุญ อุทิศส่วนกุศลที่วัดในวันนี้ บรรพบุรุษและญาติพี่น้องที่ล่วงลับไปแล้วจะอดอยาก ลูกหลานที่ยังมีชีวิตอยู่ก็จะเป็นคนอกตัญญู

<u>ชิงเปรต</u>

เป็นประเพณีเนื่องในเทศกาลวันสารทเดือนสิบของชาวภาคใต้ โดยทำร้าน จัดหฺมฺ.รับอาหารคาวหวาน ไปวางเพื่อุทิศส่วนกุศลส่งไปให้เปรตชน (ปู่ ย่า ตา ยาย และบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว) หลังจากวางหฺมฺ.รับลงบนร้านเปรตแล้ว พวกลูกหลานที่ยังมีชีวิตก็จะเข้าแย่งอาหาดรนั้นแทน จึงเรียกว่า "ชิงเปรต"

5.2.4 ประเพณีวัฒนธรรมชักพระเรือนม

ประเพณีชักพระบางท้องถิ่นเรียกว่า "ประเพณีลากพระ " เป็นประเพณีพื้นเมืองของชาวภาคใต้ ได้มีการสืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยศรีวิชัย “ลากพระหรือชักพระ” เป็นประเพณีเนื่องในพุทธศาสนากระทำหลังจากวันมหาปวารณาหรือวันออกพรรษา ๑ วัน ตรงกับวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ โดยพุทธศานาสนิกชนพร้อมใจกันอาราธนาพระพุทธรูปขึ้นประดิษฐานบนบุษบกที่วางอยู่เหนือเรือรถ หรือล้อเลื่อน แล้วแห่แหนชักลากไปตามลำน้ำหรือตามถนนหนทาง ถ้าท้องถิ่นในอยู่ริมน้ำหรือมีลำคลอง ก็ลากพระทางน้ำ ถ้าห่างไกลลำคลองก็ลากพระทางบก แล้วแต่สภาพภูมิประเทศเหมาะแก่การลากประเภทไหน

ประเพณีลากพระได้ปรับเปลี่ยนแตกเติมต่างออกไปจากเดิมหลายอย่าง มีการตั้งหีบรับเงินอนุโมทนา มีเครื่องขยายเสียงเชิญชวน บางท้องถิ่นจัดงานบันเทิงอื่น ๆ ประกอบมีการประกวดนางงาม งานลากพระก็มีประชาชนที่อยู่ใกล้ตลาดนิยมซื้อต้มจากตลาดแทนการทำเองก็มีมากขึ้น ปรากฏการณ์ทำนองนี้พบมากขึ้นในประเพณีพื้นเมืองทุกอย่างและทุกท้องถิ่น

5.2.5 ประเพณีวันเข้าพรรษา

วันเข้าพรรษา เป็นวันสาคัญวันหนึ่งในพระพุทธศาสนาที่พระสงฆ์เถรวาทจะอธิษฐานว่าจะพักประจำอยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่งตลอดฤดูฝนเป็นระยะเวลา 3 เดือนตามที่พระธรรมวินัยได้บัญญัติไว้โดยไม่ไปค้างแรมที่อื่น หรืออาจพูดเป็นภาษาทั่วไปว่า จำพรรษา (พรรษา แปลว่า ฤดูฝน , จำ แปลว่า พักอยู่) พิธีเข้าพรรษานี้ถือว่าเป็นข้อปฏิบัติสำหรับพระสงฆ์โดยตรง ไม่สามารถละเว้นได้ทุกกรณี ซึ่งการเข้าพรรษาตามปกติจะเริ่มนับตั้งแต่วันแรม 1 ค่า เดือน 8 ของทุกปี (หรือเดือน 8 หลัง ถ้ามีเดือน 8 สองหน) และจะสิ้นสุดลงในวันขึ้น 15 ค่า เดือน 11 หรือวันออกพรรษา ตรงกับวันแรม 1 ค่า เดือน 8 จนถึง วันขึ้น 15 ค่า เดือน 11

บทที่ 2
การจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน
2. เพื่อให้ผู้รับการถ่ายทอดตระหนักถึงความสำคัญของภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตนเอง อันจะนำไปสู่การอนุรักษ์พัฒนาภูมิปัญญานั้น ๆ ต่อไป

ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นคำที่มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย เป็นองค์ความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นซึ่งได้รับการถ่ายทอดจากผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์ ซึ่งเรียกว่าปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ซึ่งมีผู้ให้คำจำกัดความของภูมิปัญญาท้องถิ่นในลักษณะต่าง ๆ กันดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป.) กล่าวถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยว่า เป็นองค์ความรู้ความสามารถและทักษะของคนไทยที่เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการเลือกสรร เรียนรู้ ปรุงแต่ง และถ่ายทอดสืบต่อกันมา เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยให้สมดุลกับสภาพแวดล้อม และเหมาะสมกับยุคสมัย

ประเวศ วะสี (2536) กล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นสะสมขึ้นมาจากประสบการณ์หรือความชัดเจนจากชีวิตและสังคมในท้องถิ่นหนึ่ง ๆ เพราะฉะนั้นจึงมีความสอดคล้องกับเรื่องของท้องถิ่นมากกว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มาจากข้างนอก ลักษณะสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นคือ มีวัฒนธรรมเป็นพื้นฐาน มีความเป็นบูรณาการสูงทั้งในเรื่องของกาย ใจ สังคมและสิ่งแวดล้อมและเชื่อมโยงไปสู่นามธรรมที่ลึกซึ้งสูงส่ง อีกทั้งยังเน้นความสำคัญของจริยธรรมมากกว่าวัตถุธรรม เพราะภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความสำคัญแก่ประสบการณ์ จึงมีความเคารพผู้อาวุโส ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า

กรมวิชาการ(2538) ให้ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่นว่า คือความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนเราผ่านกระบวนศึกษา สังเกต วิเคราะห์จนเกิดปัญญาและตกผลึกมาเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบกันขึ้นมาจากความรู้เฉพาะหลายเรื่อง ความรู้ดังกล่าวไม่ได้แยกย่อยออกมาให้เห็นเป็นศาสตร์เฉพาะสาขาวิชาต่าง ๆ อาจกว่าว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นจะเป็นพื้นฐานองค์ความรู้สมัยใหม่ที่ช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การจัดการและการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนเรา

สามารถ จันทร์สูรย์ (2536) กล่าวว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดได้เองที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา เน้นสติปัญญา เป็นองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้านทั้งกว้าง ทั้งลึก ที่ชาวบ้านสามารถคิดเอง ทำเองโดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหาการดำเนินวิถีชีวิตในท้องถิ่นอย่างสมสมัย

รัตนะ บัวสนธ์ (2535) กล่าวว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง กระบวนทัศน์ของบุคคลที่มีต่อตนเอง ต่อโลก และสิ่งแวดล้อม ซึ่งกระบวนทัศน์ดังกล่าวจะมีรากฐานมาจากคำสอนทางศาสนา คติจารีต ประเพณี ที่ได้รับการถ่ายทอด สั่งสอนและปฏิบัติสืบเนื่องกันมาปรับปรุงเข้ากับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงแต่ละสมัย ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายเพื่อความสุขของในส่วนที่เป็นชุมชน และปัจเจกบุคคล

ฉลาดชาย สมิตานนท์ (อ้างอิงถึงในพิสิฐ นาครำไพ. 2537) ให้ความหมายว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ สติปัญญาอันเกิดจากการเรียนรู้สะสมถ่ายทอดประสบการณ์ที่ยาวนานของผู้คนในท้องถิ่นซึ่งได้ทำหน้าที่ชี้นำว่าการจะใช้ชีวิตอย่างยั่งยืนและถาวรกับธรรมชาติรอบตัวนั้นทำอย่างไรซึ่งในที่สุด ภูมิปัญญาท้องถิ่นอาจถูกยกระดับให้หมายถึงอุดมการณ์ของการใช้ชีวิตที่เรียบง่าย บนพื้นฐานของการไม่เบียดเบียนสรรพสิ่งทั้งหลายทั้งปวงที่มีชีวิต สัตว์ พืช และมนุษย์ด้วยตัวเองตลอดจนสิ่งไม่มีชีวิตรอบข้าง

จากความหมายดังกล่าว อาจสรุปว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง องค์ความรู้ หรือสิ่งที่สั่งสมกันมาตั้งแต่อดีต ซึ่งเป็นประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตของคนไทยในท้องถิ่น ซึ่งได้ผ่านการคิดค้นและปรับปรุง เปลี่ยนแปลง จนได้แนวทางที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพสังคม เป็นที่ยอมรับนับถือจากบุคคลทั่วไป ถือเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมา

ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายร่วมถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดค้นขึ้นมา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาแก้ปัญหา เป็นทั้งสติปัญญาและองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้าน ดังนั้น จึงมีความครอบคลุมเนื้อหาสาระและแนวทางดำเนินชีวิตในวงกว้าง ภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบด้วยองค์ความรู้ในหลายวิชา ดังที่ สานักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ (2541) ได้จำแนกไว้รวม 10 สาขา คือ

1. สาขาเกษตรกรรม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ทักษะ และเทคนิคด้านการเกษตร

กับเทคโนโลยี โดยการพัฒนาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในสภาวการณ์ต่าง ๆได้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญหาการเกษตร เป็นต้น

2. สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (ด้านการผลิตและการริโภค) หมายถึง การรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิต เพื่อชะลอการนำเข้าตลาด เพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่างปลอดภัย ประหยัด และเป็นธรรม อันเป็นกระบวนการให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ ตลอดทั้งการผลิตและการจัดจำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรม เช่น การรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงานยางพารา กลุ่มโรงสี กลุ่มหัตถกรรม เป็นต้น

3. สาขาการแพทย์ไทย หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้

4. สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งอนุรักษ์ การพัฒนา และใช้ประโยชน์จากคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

5. สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน หมายถึง ความสามารถในด้านบริหารจัดการการค้าการสะสมและบริการกองทุนและธุรกิจในชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตราและโภคทรัพย์เพื่อเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน

6. สาขาสวัสดิการ หมายถึง ความสามารถในการจัดสวัสดิการในการประกันคุณภาพชีวิตของคนให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

7. สาขาศิลปกรรม หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานทางด้านศิลปะสาขาต่าง ๆ เช่น จิตกรรม ประติมากรรม วรรณกรรม ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ เป็นต้น

8. สาขาจัดการ หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ทั้งขององค์กรชุมชน องค์กรทางสังคมอื่น ๆ ในสังคมไทย เช่น การจัดการองค์กรของกลุ่มแม่บ้านระบบผู้เฒ่าผู้ในชุมชน เป็นต้น กรณีของการจัดการศึกษาเรียนรู้ นับได้ว่าเป็นภูมิปัญญาสาขาการจัดการที่มีความสำคัญ เพราะการจัดการศึกษาเรียนรู้ดี หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ พัฒนาและถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาไทยที่มีประสิทธิผล

9. สาขาภาษาและวรรณกรรม หมายถึง ความสามารถผลิตผลงานเกี่ยวกับด้านภาษา ทั้งภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทย และการใช้ภาษา ตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท

10. สาขาศาสนาและประเพณี หมายถึง ความสามารถประยุกต์และปรับใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนาและประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่าให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติให้บังเกิดผลดีต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อม เช่น การถ่ายทอด หลักศาสนา การบวชป่า การประยุกต์ ประเพณี บุญประทาย ข้าว เป็นต้น

บทที่ 3

ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่น / ปราชญ์ชาวบ้าน

ตำบลไทรทอง อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ด้าน	ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้/ความสามารถ	เบอร์โทรศัพท์
ด้านการแสดง	1	นายเที่ยว นวลจันทร์	33/5 ม.7 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	เล่นดนตรีรำวง	065-4580270
	2	นายอำนวย ศรีวิเศษ	37 ม.3 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	มโนราห์	-
	3	นายวิชัย ศรีจันทร์	43 ม.3 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	กลองยาว	092-5976415
	4	นายปลอบ ชัยรักษา	36 ม.3 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	กลองยาว	-
	5	นายกุศล โมลี	53/3 ม.4 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	กลองยาว	-
	6	นายส่อง โมลี	112 ม.4 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	กลองยาว	-
	7	ด.ช.เฉลิมพล กระสันต์	39 ม.5 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	หนังตะลุง เพลงบอก	098-5512425
	8	นางนิยม ศรีวิเศษ	ม.1 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	ครูสอนมโนราห์	-
ด้านพิธีกรรมทางศาสนา	1	นายคลิ้ง ชัยศรีรักษ์	15 ม.3 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	หมอสะเดาะเคราะห์	-
	2	นางเผียน ชัยศรีรักษ์	15 ม.3 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	หมอสะเดาะเคราะห์	-
	3	นายปัญญา ทองสกุล	ม.2 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	โฆษกงานมงคลสมรส งานพิธีต่างๆ	-
	4	นายกมล ห่อทอง	32 ม.4 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	โฆษกงานมงคลสมรส งานพิธีต่างๆ	-
	5	นางเฉลียวศรี เทพฉิมพลี	116/1 ม.5 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	ดูหมอ สะเดาะเคราะห์	-
	6	นายอุดมวิทย์ อินทร์แก้ว	74/6 ม.5 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	ดูหมอ สะเดาะเคราะห์	-
ด้านภาษาและวรรณกรรม	1	นางนำ แสงทวีป	ม.2 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	เพลงกล่อมเด็ก เพลงบอก	-
ด้านศิลปกรรม	1	นางสาวรจนา จินดาวงษ์	13/2 ม.7 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	แกะสลัก เย็บปักถักร้อย	087-2812310
	2	นางคลาด คงนวล	20 ม.7 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	งานดอกไม้ใบตอง ทำขนมไทย	085-7933867
	3	นางอำไพ ศรีสังข์	11/1 ม.7 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	งานดอกไม้ใบตอง ทำขนมไทย	086-2768656

ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่น / ปราชญ์ชาวบ้าน

ตำบลไทรทอง อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ด้าน	ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้/ความสามารถ	เบอร์โทรศัพท์
ด้านศิลปกรรม	4	นายจำเนียร ศรีจันทร์	ม.2 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	แกะสลักไม้	-
	5	นางวนิดา หาญชนะ	ม.2 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	การผูกผ้าและจับจีบผ้า	-
	6	นางสุภานีย์ มัจฉา	ม.2 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	การผูกผ้าและจับจีบผ้า	-
	7	นางสุกัญญา แสนพิทักษ์	ม.2 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	การทำเครื่องแกง	-
	8	นางอภิวรรณ หัตถโร	ม.2 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	การทำเครื่องแกง	-
	9	นางบุญให้ ห่อทอง	62 ม.4 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	การทำขนมไทยต่างๆ	-
	10	นายปิยะวัฒน์ เพชรอาวุธ	36 ม.5 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	วาดภาพ	-
	11	นางวัลนา ประพันธ์	1 ม.5 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	การทำอาหารและขนมไทย	-
	12	นายจำลอง โสดา	130/1 ม.5 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	การทำอาหารและขนมไทย	-
	13	นายวิชัย ชีวะ	65 ม.5 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	ตีมีด	-
	14	นายสุนทร ดิษฐาน	150 ม.5 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	ก่อสร้าง	-
	15	นายบุญธรรม สิงห์สุด	51/64 ม.5 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	ก่อสร้าง งานไฟฟ้า	-
	16	นายศุภักษร ดิษฐาน	1/5 ม.5 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	ก่อสร้าง งานไม้	-
	17	นายสถาพร สอนมีศรี	49/5 ม.5 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	วาดภาพ	-
ด้านการเกษตร	1	นายอินแก้ว พนังแก้ว	44/2 ม.7 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	เกษตรพอเพียง	082-8085056
	2	นายสัมฤทธิ์ ธรฤทธิ์	12 ม.7 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	เกษตรพอเพียง	080-8891697
	3	นายอนันต์ เอียดเวียงสระ	29 ม.3 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	เกษตรพอเพียง	-
	4	นายสาคร อินสุวรรณ	20 ม.3 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	เกษตรพอเพียง	097-2697973
	5	นายจำเนียร ศรีจันทร์	ม.2 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	เกษตรพอเพียง	-

ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่น / ปราชญ์ชาวบ้าน

ตำบลไทรทอง อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ด้าน	ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้/ความสามารถ	เบอร์โทรศัพท์
ด้านการเกษตร	6	นายประมวล ทองสกุล	ม.2 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	เกษตรพอเพียง	-
	7	นายประมวล ทองเมือง	ม.1 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	เกษตรพอเพียง	-
	8	นายธีรศักดิ์ บุญทอง	65 ม.4 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	เกษตรพอเพียง	-
	9	น.ส.ปิยนุช ยอดมณี	51 ม.5 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	การทำเกษตรแบบผสมผสาน	065-0536268
	10	นายพีระวัฒน์ ประพันธ์	51 ม.5 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	การทำเกษตรแบบผสมผสาน	084-8465595
	11	นายนิวัฒน์ แหลมชัย	203 ม.5 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	การขยายพันธ์พืช	063-0656344
	12	นายอนันตศักดิ์ สีเสนา	130/2 ม.5 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	การกำจัดศัตรูพืชโดยใช้จุลินทรีย์	098-9518417
	13	นายสานิตย์ สุดดวง	ม.1 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	การทำเกษตรแบบผสมผสาน	-
ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม	1	นายนิต คงศรีทอง	1 ม.7 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	การผูกไม้กวาดดอกหญ้า	098-7394410
	2	นายเผียน ปานจีน	43 ม.7 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	การผูกไม้กวาดดอกหญ้า	085-7849984
	3	นายล่อง บุญฤทธิ์	28 ม.3 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	งานจักรสานไม้ไผ่	082-0503624
	4	นางเลี้ยน จันทร์ทิพย์นา	ม.2 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	การผูกไม้กวาดดอกหญ้า	-
	5	นางประคอง จิตคงสง	ม.2 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	การผูกไม้กวาดดอกหญ้า	-
	6	นางนำ แสงทวีป	ม.2 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	การทำชนางหรือนาง จากไม้ไผ่	-
	7	นายประกอบ รองรัตน์	60 ม.2 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	การทำโต๊ะจากวัสดุไม้	-
	8	นางสารภี ฟองน้อม	83/1 ม.5 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	การผูกไม้กวาดดอกหญ้า	098-7145082
	9	นายธงชัย ทองดี	76 ม.5 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	การผูกไม้กวาดดอกหญ้า	089-9726597
	10	นายสุรสิทธิ์ เพิ่ม	82/3 ม.5 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	ช่างแกะสลักไม้	087-1051195

ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่น / ปราชญ์ชาวบ้าน

ตำบลไทรทอง อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ด้าน	ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้/ความสามารถ	เบอร์โทรศัพท์
ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ	1	นายวินัย ชัยทัน	14/1 ม.2 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	การอนุรักษ์และการปลูกต้นไม้	064-0477354
	2	นายสุรินทร์ เขตรรัตน์	ม.2 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	การอนุรักษ์และการปลูกต้นไม้	-
	3	นายวิโรจน์ เอียดเวียงสระ	31 ม.3 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	การปลูกป่าอนุรักษ์พันธ์ไม้	095-2319642
	4	นายภักดิ์ อุ่นยวง	37/4 ม.3 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	การปลูกป่าอนุรักษ์พันธ์ไม้	-
	5	นายพิสันต์ ประพันธ์	1 ม. ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	การปลูกป่าอนุรักษ์พันธ์ไม้	087-2761360
ด้านการแพทย์แผนไทย	1	นางชวนพิศ ด้วงช่วย	30 ม.7 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	แพทย์แผนไทย สมุนไพรพื้นบ้าน	085-7898125
	2	นายชม ด้วงช่วย	30 ม.7 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	แพทย์แผนไทย สมุนไพรพื้นบ้าน	-
	3	นายสามารถ สุขกาย	42 ม.3 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	แพทย์แผนไทย สมุนไพรพื้นบ้าน	096-8456249
	4	นางประภา พรรณรา	12 ม.3 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	การนวดแพทย์แผนไทย	-
	5	นางลำไย ไกรณรา	ม.2 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	การนวดแพทย์แผนไทย	-
	6	นายวิโรจน์ ประพันธ์	94 ม.4 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	การปรุงยาและใช้ยาสมุนไพร	-
	7	นายทวีศักดิ์ จิตคำนึง	61 ม.5 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	แพทย์แผนไทย สมุนไพรพื้นบ้าน	093-7156168
	8	นายอุดมวิทย์ อินทร์แก้ว	74/6 ม.5 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	สมุนไพรพื้นบ้าน	090-9521034
	9	นายมนตรี กระสันต์	39 ม.5 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	รักษาโรคด้วยสมุนไพรพื้นบ้าน	098-5512425
	10	นายสถาพร สอนมีศรี	49/5 ม.5 ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี	สมุนไพรพื้นบ้าน	095-0328145